

Stare Bogaczowice, kościół parafialny pod wezwaniem Świętego Józefa

autor: Rafał Fiołek (Program Drogi Baroku, www.drogibaroku.org)

Barokowy kościół parafialny pod wezwaniem Świętego Józefa został wzniesiony w Starych Bogaczowicach w latach 1685–1689 z inicjatywy krzeszowskiego opata Bernharda Rosy. Projekt nowego kościoła w typie emporowo-halowym wykonał w 1684 roku Martin Urban z Lubawki, mistrz budowlany, który współpracował z krzeszowskimi cystersami. On też kierował budową świątyni. Było to pierwsze samodzielne dzieło Urbana, które przyniosło mu wielkie uznanie opata Rosy oraz kolejne zlecenia. W 1826 roku kościół został częściowo przebudowany, a w 1930 roku poddano go restauracji.

Najcenniejszym zabytkiem kościoła jest ołtarz główny, który trafił do bogaczowickiej świątyni w 1728 roku z rozebranego starego kościoła opackiego w Krzeszowie. Nastawa ta powstała w 1703 roku z fundacji krzeszowskiego opata Dominicusa Geyera jako ołtarz kaplicy bocznej, na którym ustawiono cudowną figurkę krzeszowskiego Emmanuela. Już w Starych Bogaczowicach do oryginalnej struktury ołtarza dodano nowe elementy. Powyżej obrazu Johanna Claessensa Pokłon pasterzy zostało umieszczone drugie płótno pędzla Franza Heigla z przedstawieniem Wniebowstąpienia Chrystusa. Natomiast do oryginalnych rzeźb dłuta Georga Schröttera w górnej kondygnacji nastawy (rzeźby świętej Anieli, świętego Benedykta z Nursji, świętej Jadwigi, księcia Henryka II Pobożnego) dodano w dolnym piętrze znakomite rzeźby Matki Boskiej (z lewej strony) oraz Chrystusa Oblubieńca (z prawej strony), które wykonał anonimowy rzeźbiarz zwany Mistrzem Figur ze Starych Bogaczowic. Ciekawostką jest, że obraz Pokłon pasterzy w centralnym polu nastawy jest podnoszony jedynie w okresie świąt Bożego Narodzenia, natomiast na co dzień jego miejsce zajmuje krucyfiks z rzeźbą Ukrzyżowanego Chrystusa.

Trzy bogato rzeźbione ołtarze boczne zostały wykonane w latach 1685–1689 w krzeszowskim warsztacie rzeźbiarskim Georga Schröttera z przeznaczeniem do bogaczowickiej świątyni. Niestety, dwa z nich zostały pozbawione oryginalnych obrazów, które skradziono w 2000 roku. Przedstawiały one świętą Jadwigę oraz Michała Archanioła. W centrum trzeciego ołtarza znajduje się rzeźba Matki Boskiej z Dzieciątkiem, a w zwieńczeniu – przedstawienie świętego Bernarda z Clairvaux. Cenne wyposażenie bogaczowickiej świątyni stanowi całopostaciowa rzeźba świętego Mikołaja, kolejne dzieło Mistrza Figur ze Starych Bogaczowic z lat 1708–1730, które w XIX wieku zostało przeniesione ze zburzonego miejscowego kościoła pod wezwaniem Świętego Mikołaja. Uwagę należy zwrócić również na bogato zdobioną ambonę, wykonaną w warsztacie Schröttera, a także na chrzcielnicę z przedstawieniem Trójcy Świętej oraz organy. Ponadto po obu stronach nawy kościoła na balustradach empor umieszczonych zostało 14 obrazów Drogi Krzyżowej pochodzących z późniejszego okresu. Natomiast sklepienie zdobią plafony z dziewiętnastowiecznymi malowidłami freskowymi przedstawiającymi świętych.